

MỘT SỐ BIỆN PHÁP PHÁT TRIỂN VĂN HÓA ỨNG XỬ HỌC ĐƯỜNG TẠI TRUNG TÂM GDTX TỈNH ĐIỆN BIÊN

Tác giả: Phạm Thị Khánh

Giáo viên Trung tâm GDTX tỉnh

A. MỤC ĐÍCH, SỰ CẦN THIẾT CỦA ĐỀ TÀI

Trong bối cảnh hội nhập và toàn cầu hóa diễn ra trên phạm vi toàn thế giới, văn hóa được xem là nguồn sức mạnh nội tại của mỗi một quốc gia và hẹp hơn là của mỗi một tổ chức, giúp tổ chức phát triển bền vững và có năng lực cạnh tranh cao.

Đặc biệt trong nền kinh tế toàn cầu như hiện nay và nhất là khi Việt nam đã gia nhập WTO với nhiều thời cơ và thách thức, mặt trái của nền kinh tế thị trường và hội nhập đã tác động lớn đến xã hội nói chung cũng như giáo dục nói riêng, nó làm cho bộ mặt văn hóa của xã hội dần bị biến dạng, và đã có nhiều biểu hiện xuống cấp, tha hóa.

Vấn đề xây dựng, phát triển văn hóa nói chung và VH ứng xử học đường, văn hóa của ngành giáo dục nói riêng luôn được Đảng và Nhà nước đặc biệt quan tâm. Điều này được khẳng định trong Điều 5 - Luật giáo dục Việt Nam năm 2005: Nội dung giáo dục phải đảm bảo tính cơ bản, ... kế thừa và phát huy truyền thống tốt đẹp bản sắc văn hóa dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại ... Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 Hội nghị Trung ương 8 khóa XI vẫn tiếp tục nhấn mạnh *“đổi mới chương trình nhằm phát triển năng lực và phẩm chất người học, hài hòa đức, trí, thể, mỹ; dạy người, dạy chữ và dạy nghề”, “chú trọng giáo dục nhân cách, đạo đức, lối sống, tri thức pháp luật và ý thức công dân. Tập trung vào những giá trị cơ bản của văn hóa, truyền thống và đạo lý dân tộc, tinh hoa văn hóa nhân loại, giá trị cốt lõi và nhân văn của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh”*.

Hơn nữa, lâu nay giáo dục chúng ta vẫn còn coi trọng dạy chữ hơn việc dạy người; coi trọng số lượng hơn là chất lượng. Một doanh nghiệp không thể kiếm lợi nhuận bằng mọi cách bất chấp đạo lý, một Nhà trường không được coi

kinh tế làm mục tiêu hàng đầu, và một người lao động không thể tạo ra sản phẩm cho xã hội một cách phi văn hóa.

TTGDTX tỉnh Điện Biên là một cơ sở đào tạo có uy tín của ngành Giáo dục tỉnh Điện Biên. Nhiều năm qua TT luôn ý thức và phấn đấu không ngừng cho một mục tiêu chất lượng đào tạo, nhằm đáp ứng nguồn nhân lực có đủ phẩm chất chính trị, có chuyên môn vững vàng, có khả năng hội nhập. Tuy nhiên, trước tình hình mới, trước yêu cầu đổi mới của toàn ngành Giáo dục hiện nay, TTGDTX tỉnh Điện Biên cần phải có những bước phát triển mới.

Trong bối cảnh hiện tại, VH ứng xử trong nhà trường của TT GDTX có nhiều triển vọng để phát triển nhưng cũng đứng trước những thách thức to lớn. Điều này đòi hỏi mỗi cán bộ, giáo viên TTGDTX phải quan tâm đặc biệt đến nó, xây dựng VH ứng xử trong nhà trường lành mạnh làm nền tảng cho sự phát triển bền vững. Phát triển VH ứng xử học đường là một trong những nội dung của quản lí NT hiện nay. VH ứng xử học đường tích cực đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng đào tạo, đồng thời tạo nên những nét đặc trưng riêng biệt góp phần làm nên sức mạnh, vị thế của NT. Một NT chất lượng phải là một tổ chức có văn hóa VH ứng xử cao.

VH ứng xử học đường tại TTGDTX có những đặc điểm gì, được biểu hiện như thế nào? Yêu cầu đối với xây dựng VH ứng xử trong Trung tâm hiện nay ra sao? Thực trạng xây dựng VH Ứng xử học đường ở TTGDTX Điện Biên hiện nay như thế nào, đã đáp ứng được cầu của thời kì hội nhập hay chưa? Làm thế nào để xây dựng VH Ứng xử học đường của TT thực sự hiệu quả, đáp ứng yêu cầu của giai đoạn hiện nay?

Xuất phát từ những lý do trên nên tôi chọn đề tài nghiên cứu: ***“Một số biện pháp phát triển văn hoá ứng xử học đường tại Trung tâm GDTX Tỉnh Điện Biên”***.

B. PHẠM VI TRIỂN KHAI THỰC HIỆN

Đề tài chỉ tập trung nghiên cứu một số biểu hiện phát triển VH ứng xử học đường tại TTGDTX tỉnh Điện Biên trong điều kiện hiện nay.

C. NỘI DUNG

I. THỰC TRẠNG VỀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA ỨNG XỬ HỌC ĐƯỜNG TẠI TT GDTX TỈNH ĐIỆN BIÊN.

1. Tình trạng đã biết về phát triển VH ứng xử học đường

Phát triển văn hoá ứng xử học đường được hiểu là sự duy trì những mặt tốt, dịch chuyển những mặt chưa tốt và bổ sung những mặt tích cực mới của VH ứng xử trong nhà trường cho phù hợp với VH hiện có hay mong muốn trong tương lai.

Hiện nay, một bộ phận không nhỏ thanh thiếu niên đua đòi ăn chơi, sa vào các tệ nạn xã hội, thực trạng bạo lực học đường đến mức báo động; đạo đức nhà giáo thì xuống cấp nghiêm trọng, tình trạng thiếu công bằng, gian lận trong thi cử, chuyện mua bán các kết quả học tập không còn là xa lạ... Những minh chứng tiêu biểu gần đây như: vụ tiêu cực trong kỳ thi tốt nghiệp THPT trường Dân lập Đồi Ngô - Bắc Giang, Vụ “đổi tình lấy điểm” ở Trường CD Phát thanh - Truyền hình trung ương I, những clip video liên tục được tung lên mạng internet về bạo lực học đường với cảnh học sinh đánh nhau thô bạo, thậm chí là dã man trong sự chứng kiến vô cảm của bạn bè xung quanh... Tất cả điều đó đã gây ra những hệ lụy đáng tiếc cho xã hội và ảnh hưởng nghiêm trọng đến chất lượng giáo dục. Thực tế đó đã làm chúng ta đau xót và hơn nữa đó là sự xúc phạm nhân phẩm và đạo đức nghề nghiệp ghê gớm, xúc phạm đến truyền thống “tôn sư trọng đạo” của dân tộc. Vậy mà những gì chúng ta chứng kiến được cũng chỉ là phần nổi của cả tảng băng khổng lồ chứa đầy tiêu cực trong ngành giáo dục.

Phát triển văn hoá ứng xử học đường không phải là công việc cho ta kết quả tức thì mà cần có những bước đi phù hợp. Nhà giáo dục cần phải nhận ra đâu là những giá trị văn hóa đích thực, cốt lõi có tính đặc trưng của tổ chức mình để tạo nên sự khác biệt, để nuôi dưỡng, vun trồng. Văn hóa đó phải thực sự hòa hợp với sứ mạng và mục tiêu giáo dục, hướng tới xây dựng một TT đáp ứng yêu cầu hội nhập trong thời đại toàn cầu hóa của thế kỷ XXI.

Xét trên trên một khía cạnh nào đó, VH ứng xử học đường là hành vi ứng xử của các chủ thể tham gia hoạt động giáo dục đào tạo trong một nhà trường, là lối sống văn minh trong trường học biểu hiện như:

- Ứng xử của thầy, cô giáo với học viên, sinh viên: Được thể hiện như sự quan tâm đến học viên, sinh viên, biết tôn trọng người học, biết phát hiện ra ưu điểm, nhược điểm người học để chỉ bảo...Thầy, cô luôn gương mẫu trước học viên, sinh viên.

- Ứng xử của HV, SV với thầy, cô giáo thể hiện bằng sự kính trọng, yêu quý của người học với thầy, cô giáo. Hiểu được những chỉ bảo giáo dục của thầy, cô và thực hiện điều đó một cách tự giác, có trách nhiệm.

- Ứng xử giữa lãnh đạo với giáo viên, nhân viên thể hiện người lãnh đạo phải có năng lực tổ chức các hoạt động giáo dục. Người lãnh đạo có lòng vị tha, độ lượng, tôn trọng giáo viên, nhân viên xây dựng được bầu không khí lành mạnh trong TT.

- Ứng xử giữa các đồng nghiệp HV, SV với nhau phải thể hiện qua cách đối xử mang tính tôn trọng, thân thiện, giúp đỡ lẫn nhau.

2. Thực trạng Văn hoá ứng xử học đường tại Trung tâm GDTX tỉnh

Tiền thân TTGDTX tỉnh Điện Biên là trường Bổ túc văn hóa cán bộ tỉnh. TT GDTX tỉnh Điện Biên được thành lập ngày 22/07/1996 theo quyết định số 465/QĐ-UB-TC của chủ tịch UBND tỉnh Lai Châu (nay là tỉnh Điện Biên). Sau gần 20 năm xây dựng và trưởng thành TT GDTX tỉnh Điện Biên luôn cố gắng hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ do UBND tỉnh, sở Giáo dục –Đào tạo giao và ngày càng trưởng thành, phát triển về mọi mặt.

Đội ngũ CB, GV, NV của TTGDTX tỉnh Điện Biên hiện nay tương đối đồng đều về cơ cấu, trình độ chuyên môn nghiệp vụ được coi trọng. Trung tâm đặc biệt chú trọng vấn đề học tập, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ của đội ngũ giáo viên luôn được quan tâm và tạo mọi điều kiện thuận lợi; quan tâm đến việc xây dựng môi trường giáo dục đề cao sự tôn trọng, hướng đến sự giao lưu văn hóa và khai thác vốn sống, vốn kinh nghiệm, hiểu biết của người học.

2.1. Tổ chức nghiên cứu thực trạng

* Mục đích: Đánh giá nhận thức của đội ngũ cán bộ quản lí, giáo viên về VH ứng xử; đánh giá mức độ biểu hiện của VH ứng xử học đường ở TT GDTX tỉnh Điện Biên; đánh giá các yếu tố ảnh hưởng đến việc phát triển VH ứng xử ở TT GDTX tỉnh Điện Biên.

* Nội dung nghiên cứu:

- Thu thập số liệu về nhận thức của đội ngũ CB, GV, NV và học viên TT GDTX tỉnh Điện Biên đối với các biểu hiện của VH ứng xử và số liệu đánh giá mức độ biểu hiện của VH ứng xử học đường ở TT GDTX tỉnh Điện Biên qua các yếu tố cơ bản theo nội dung nghiên cứu : sức mệnh, tầm nhìn, bầu không khí NT, sự hợp tác của các thành viên trong TT, tính hợp thức và nhất quán trong hành vi của các thành viên trong TT và môi trường sư phạm của TT.

- Thu thập số liệu về nhận thức của đội ngũ cán bộ quản lí, giáo viên TT GDTX tỉnh Điện Biên đối với các nội dung phát triển VH ứng xử ở TT GDTX tỉnh Điện Biên bao gồm: xây dựng các chuẩn mực văn hóa của TT GDTX và tổ chức thực hiện các chuẩn mực trên thực tế; đánh giá các điều kiện thực hiện và thực tế VH ứng xử học của TT để xây dựng văn hóa phù hợp; xây dựng môi trường văn hóa trong TT (xây dựng cảnh quan môi trường, hoàn thiện cơ sở vật chất, tạo dựng các mối quan hệ tốt đẹp giữa các thành viên); tiến hành các lễ kỷ niệm thường xuyên nhằm tôn vinh các giá trị tốt đẹp của TT; đánh giá thực trạng VH ứng xử, phát hiện những giá trị văn hóa tích cực để phát triển, tìm ra những yếu tố tiêu cực để loại bỏ hạn chế; phát triển phong cách làm việc của các thành viên trong TT (ban giám đốc, giáo viên, nhân viên và học viên); xây dựng bầu không khí tích cực, lành mạnh trong TT.

- Khảo nghiệm về mức độ cần thiết và mức độ khả thi của các biện pháp đề xuất nhằm phát triển VH ứng xử học đường của TT GDTX tỉnh Điện Biên qua việc xin ý kiến của cán bộ, giáo viên, nhân viên và một số chuyên gia có kinh nghiệm

2.2. Thực trạng văn hóa ứng xử học đường tại TTGDTX tỉnh Điện Biên

Đề tài tiến hành khảo sát thực trạng VH ứng xử học đường của TTGDTX tỉnh Điện Biên. Kết quả tổng hợp được thể hiện qua bảng số liệu dưới đây:

Bảng số liệu:

Tương quan giữa các biểu hiện của VH ứng xử của TT GDTX tỉnh Điện Biên

Một số yếu tố của VH ứng xử học đường	Mức độ đạt được		
	Rất tốt	Tốt	BT
1. Xây dựng THPT-HSTC, được BGĐ Trung tâm luôn chú trọng và chỉ đạo tổ chức thực hiện thường xuyên (VH ứng xử học đường được quan tâm)	30	10	2
2. Ứng xử giữa lãnh đạo với giáo viên, nhân viên thể hiện người lãnh đạo phải có năng lực tổ chức các hoạt động giáo dục. Người lãnh đạo có lòng vị tha, độ lượng, tôn trọng giáo viên, nhân viên xây dựng được bầu không khí lành mạnh trong TT	25	10	7
3. Ứng xử giữa các đồng nghiệp HV, SV với nhau phải thể hiện qua cách đối xử mang tính tôn trọng, thân thiện	15	12	15
4. Ứng xử của thầy, cô giáo với học viên, sinh viên: Được thể hiện như sự quan tâm đến học viên, sinh viên, biết tôn trọng người học	12	15	15
5. Ứng xử của HV, SV với CB, GV, NV trung tâm	0	12	30
6. Môi trường sư phạm của TT	15	12	15

Theo những thông tin trên chúng ta có thể thấy, VH ứng xử của TT GDTX tỉnh Điện Biên được đánh giá ở mức độ chưa cao. Trong đó, yếu tố xây dựng THPT-HSTC, được BGĐ Trung tâm luôn chú trọng và chỉ đạo tổ chức thực hiện thường xuyên (VH ứng xử học đường đã được quan tâm); Ứng xử giữa lãnh đạo

với giáo viên, nhân viên thể hiện người lãnh đạo phải có năng lực tổ chức các hoạt động giáo dục. Người lãnh đạo có lòng vị tha, độ lượng, tôn trọng giáo viên, nhân viên xây dựng được bầu không khí lành mạnh trong TT được đánh giá cao nhất

2.3. Thực trạng về phát triển văn hóa ứng xử học đường của Trung tâm Giáo dục thường xuyên tỉnh Điện Biên

Đề tài tiến hành khảo sát thực trạng nội dung phát triển VH ứng xử học đường tại TTGDTX tỉnh Điện Biên theo các nội dung phát triển trong phạm vi nghiên cứu của đề tài. Kết quả tổng hợp thể hiện qua bảng số liệu dưới đây:

Bảng số liệu:

Tương quan giữa các nội dung PTVH ứng xử tại TT GDTX tỉnh Điện Biên

Nội dung phát triển VH ứng xử học đường	Nhận thức			Mức độ thực hiện		
	Rất cần	Cần thiết	Ko cần thiết	Tốt	Khá tốt	BT
1. Phát triển các chuẩn mực văn hóa ứng xử học đường và áp dụng trong tổ chức TTGDTX	20	12	10	18	14	10
2. Đánh giá các điều kiện thực hiện và thực tế VH ứng xử học đường của TT	21	12	09	10	12	20
3. Hệ thống các văn bản, hồ sơ phát triển VH ứng xử học đường tại TT	7	10	25	10	9	23
4. Tổ chức các lễ kỷ niệm	2	18	22	28	10	4
5. Xây dựng tính đoàn kết, tin tưởng gắn bó giữa các thành viên trong TT	15	12	15	16	16	10
6. Xây dựng bầu không khí thân thiện tích cực, tạo động lực cho CB, GV, HV	13	14	15	16	16	10

Theo bảng số liệu trên chúng ta có thể thấy, mức độ nhận thức và mức độ thực hiện các nội dung xây dựng VH ứng xử học đường của TT GDTX tỉnh Điện

Biên có sự chênh lệch rõ nét. Các nội dung đều được đánh giá mức độ quan trọng rất cao nhưng mức độ thực hiện lại thấp. Nội dung Phát triển các chuẩn mực văn hóa ứng xử và áp dụng trong tổ chức TTGDTX được đánh giá với mức độ quan trọng cao nhất và mức độ thực hiện cũng tốt hơn hẳn so với các nội dung khác; nội dung Xây dựng hồ sơ VH ứng xử được đánh giá với mức độ quan trọng thấp nhất và mức độ thực hiện cũng thấp hơn nhiều so với các nội dung còn lại. Tiêu chí Tổ chức các lễ kỷ niệm được đánh giá có mức độ quan trọng thấp hơn nhưng mức độ thực hiện lại cao hơn so với các nội dung khác.

3. Nhận định về thực trạng phát triển VH ứng xử học đường của TT GDTX tỉnh Điện Biên

3.1. Điểm mạnh

- Đội ngũ cán bộ lãnh đạo của TT GDTX tỉnh Điện Biên đánh giá cao vai trò của VH ứng xử học đường và luôn luôn quan tâm đến xây dựng VH ứng xử tại TT ngày càng tích cực, góp phần hiệu quả vào nâng cao chất lượng đào tạo của TT. Do vậy, hầu hết các CB, GV, NV của TT GDTX tỉnh Điện Biên có nhận thức tích cực về vai trò của VH ứng xử học đường, có ý thức trách nhiệm trong việc phát triển VH ứng xử trong nhà trường của TT.

- TT GDTX tỉnh Điện Biên có điều kiện tốt về cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học, có môi trường cảnh quan xanh – sạch – đẹp, đáp ứng yêu cầu của một NTTTT-HSTC.

- Đội ngũ cán bộ, giáo viên của TT GDTX tỉnh Điện Biên có trình độ chuyên môn tốt và luôn có thái độ, ý thức học tập, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ; có lòng yêu nghề, tâm huyết với sự nghiệp giáo dục.

- Với đặc thù về đối tượng người học: đa dạng về độ tuổi, trình độ nhận thức, đa dạng về văn hóa (nhiều học sinh là người dân tộc thiểu số, học sinh người Lào), TT GDTX tỉnh Điện Biên có thế mạnh rất lớn trong việc xây dựng môi trường sư phạm hướng tới sự giao lưu và đa dạng văn hóa. Đây là xu thế tất yếu của thời kì hội nhập và toàn cầu hóa hiện nay.

3.2. Điểm yếu

TT GDTX tỉnh Điện Biên còn những điểm yếu nhất định trong việc phát triển VHTC như: nhận thức và sự tham gia của CB, GV, NV chưa thật đồng đều; cơ sở vật chất, trang thiết bị... chưa đáp ứng được so với yêu cầu đặt ra; đối tượng người học của TT có những hạn chế nhất định về nhiều mặt Bên cạnh những điểm mạnh để phát triển VH ứng xử học đường, TT GDTX tỉnh Điện Biên vẫn còn những điểm yếu nhất định khiến việc phát triển VH ứng xử trong nhà trường mà TT còn gặp nhiều khó khăn.

- Nhận thức của CB, GV, NV cũng chưa thật đồng đều. Nhiều yếu tố của VH ứng xử học đường cũng như nhiều nội dung quan trọng của VH học đường chưa được nhận thức đúng về tầm quan trọng. Dẫn đến sự tham gia của CB, GV, NV vào việc phát triển VH ứng xử học đường của TT chưa đồng đều. CB, GV, NV chưa phát huy được hết vai trò của mình đối với việc phát triển VH ứng xử học đường.

- Đối tượng người học của TT có những hạn chế nhất định về nhiều mặt nên việc xây dựng môi trường sư phạm và việc thực hiện các chuẩn mực về Văn hóa ứng xử học đường thực tế gặp nhiều khó khăn..

3.3. Cơ hội

Trong thời kì hiện nay, vấn đề phát triển VH ứng xử học đường tại TT GDTX tỉnh Điện Biên có nhiều thuận lợi đáng kể:

- Vấn đề VH ứng xử học đường được các tổ chức nói chung và các cơ sở giáo dục đặc biệt quan tâm, trở thành một vấn đề mang tính cấp thiết của thời kì hội nhập và toàn cầu hóa.

- Thế kỉ XXI đề cao việc học suốt đời, vị thế của TT GDTX được nâng cao.

- Với đặc thù của một tỉnh miền núi biên giới và đối tượng người học phần lớn là đồng bào dân tộc thiểu số và bao gồm cả lưu học sinh Lào, TT GDTX tỉnh Điện Biên được sự quan tâm chỉ đạo sát sao của các cấp lãnh đạo, chính quyền địa phương. TT cũng có cơ hội lớn trong việc mở rộng liên kết,

giao lưu, hướng tới phát triển một VH ứng xử học đường linh hoạt, năng động trong môi trường đa văn hóa.

3.4. Thách thức

Bên cạnh những thời cơ kể trên, những thách thức đặt ra cho việc phát triển VH ứng xử học đường của TT cũng vẫn phải kể đến. Trước hết đó là sự chênh lệch về trình độ dân trí, mức độ phát triển kinh tế xã hội của tỉnh Điện Biên so với các địa phương khác. Thứ hai, nhận thức của một bộ phận xã hội về TT GDTX còn mang nặng định kiến, chưa đánh giá đúng về vai trò của TT GDTX trong giai đoạn hiện nay.

Từ những nghiên cứu khảo sát về thực trạng VH ứng xử học đường và các nội dung phát triển VH ứng xử học đường ở TT GDTX tỉnh Điện Biên hiện nay đang có những khó khăn và thách thức nhất định trong việc phát triển VH ứng xử học đường nhưng cũng có rất nhiều điểm mạnh từ bên trong tổ chức và những thuận lợi từ bên ngoài để xây dựng một VH ứng xử học đường mạnh. Cán bộ lãnh đạo cũng như tập thể CB, GV, NV của TT cần đoàn kết, thống nhất và phát huy vai trò của mình hơn nữa.

II. NỘI DUNG GIẢI PHÁP

1. Các định hướng đề xuất biện pháp phát triển văn hóa tổ chức tại Trung tâm Giáo dục thường xuyên tỉnh Điện Biên

- Các biện pháp phải phù hợp với thực tiễn phát triển kinh tế - xã hội; phát triển giáo dục và đào tạo của tỉnh Điện Biên và của cả nước
- Các biện pháp phải phù hợp với các giải pháp phát triển TT, phù hợp với định hướng chiến lược phát triển của TT trong thời gian tới.
- Các biện pháp phải gắn chặt với các tiêu chí thể hiện VH ứng xử đã được xây dựng để khảo nghiệm trên thực tế.
- Các biện pháp phải đảm bảo tính khả thi và hiệu quả

2. Các nguyên tắc đề xuất biện pháp

Nguyên tắc đảm bảo tính đồng bộ

Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa và phát triển

Nguyên tắc đảm bảo tính phù hợp

3. Các biện pháp phát triển văn hóa ứng xử học đường tại Trung tâm Giáo dục thường xuyên tỉnh Điện Biên.

3.1. Tăng cường nâng cao nhận thức về văn hóa ứng xử cho đội ngũ cán bộ, giáo viên, nhân viên và học viên

Biện pháp nhằm giúp cho các thành viên TT nâng cao nhận thức và hiểu được một cách khoa học về thuật ngữ, khái niệm VH ứng xử học đường; đồng thời qua đó sẽ định hình được các vai trò, trách nhiệm cũng như những hoạt động cụ thể của bản thân để phát triển VHTE.

Cách thức tiến hành:

Nâng cao khả năng nhận thức của đội ngũ CBQL, GV, NV TT GDTX tỉnh Điện Biên về các vấn đề liên quan tới VH ứng xử học đường và phát triển nó một cách hợp lý để nâng cao chất lượng giáo dục của TT:

- + Suu tầm và phổ biến lý luận và thực tiễn VH ứng xử học đường tới đội ngũ CBQL, GV, NV

- + Phổ biến những quan điểm về VH ứng xử lành mạnh, hiệu quả, phù hợp với thực tiễn địa phương để các thành viên trong TT học tập

- + Đưa ra lý thuyết về VH ứng xử học đường và các chỉ số thể hiện tại TT GDTX.

- + Bồi dưỡng rèn luyện cho các thành viên trong TT GDTX những kỹ năng cần thiết như: kỹ năng quản lý, kỹ năng giảng dạy, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng sống... trong tổ chức trên nền tảng văn hóa của một tổ chức biết học hỏi, hợp tác và làm việc chuyên nghiệp.

* Quy trình thực hiện:

- Xây dựng kế hoạch cho các hoạt động bồi dưỡng rèn luyện để nâng cao nhận thức về VH ứng xử học đường cho CBQL, GV, NV, HV TT GDTX

+ Xem xét thực trạng về mức độ nhận thức của CBQL, GV, NV, HV của TT GDTX tỉnh Điện Biên về VH ứng xử học đường.

+ Đề ra các mục tiêu để nâng cao nhận thức cho CBQL, GV, NV, HV của TT GDTX tỉnh Điện Biên.

+ Dự kiến các nguồn lực như: con người, cơ sở vật chất, tài chính, thời gian,... để thực hiện mục tiêu đã đề ra.

+ Dự kiến các phương pháp tiến hành nâng cao nhận thức về văn hóa quản lý cho CBQL, GV, NV, HV của TT GDTX tỉnh Điện Biên.

- Tổ chức thực hiện

+ Phân bổ nhân lực để thực hiện kế hoạch nâng cao nhận thức về VH ứng xử học đường.

+ Phân bổ nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất kỹ thuật, thời gian cho từng nội dung hoạt động nâng cao nhận thức về VH ứng xử học đường cho CBQL, GV, NV, HV của TT GDTX tỉnh Điện Biên.

- Kiểm tra đánh giá cá nhân khi họ thực hiện tham gia vào việc nâng cao nhận thức về vấn đề này.

+ Thiết lập các chuẩn đánh giá về mức độ thực hiện các mục tiêu nâng cao nhận thức cho CBQL, GV, NV về VH ứng xử học đường.

+ Theo dõi ý thức học tập và đánh giá hiệu quả vận dụng các kiến thức đã học vào thực tế của CB, GV, NV.

+ Tìm hiểu nguyên nhân những mặt đạt được hoặc chưa đạt được trong việc nâng cao nhận thức về VH ứng xử học đường cho CBQL, GV, NV từ đó có các giải pháp khắc phục.

3.2. Xây dựng Quy chế VH ứng xử học đường theo mô hình tích cực làm nền tảng cho sự phát triển bền vững

Quy chế văn hoá ứng xử học đường là một trong những yếu tố quan trọng để định hướng cho các hoạt động trong TT GDTX. Xây dựng được Quy chế văn hoá ứng xử học đường còn góp phần hình thành trong CB, GV, HV niềm tin,

động lực để luôn nỗ lực vươn tới. Quy chế văn hoá ứng xử đồng thời cũng là hiện thân cụ thể của các giá trị, mục tiêu, sứ mệnh mà TT phấn đấu.

Để có thể xây dựng được Quy chế VH ứng xử học đường cần thực hiện các nội dung cụ thể sau đây:

- Hoàn thiện hệ thống chuẩn mực văn hóa cho các lĩnh vực, các hoạt động trong TT. Các chuẩn mực hướng đến phục vụ cho việc nâng cao chất lượng giáo dục. Việc xây dựng các chuẩn mực cần dựa trên sự kế thừa các chuẩn mực đã có và điều chỉnh những chuẩn mực không còn phù hợp, bổ sung thêm những chuẩn mực mới. Các thành viên trong TT cùng tham gia xây dựng các chuẩn mực văn hóa trong TT.

- Phổ biến Quy chế VHTC đến tất cả CB GV, HS trong TT. Thực hiện việc phổ biến Quy chế VHTC bằng nhiều cách khác nhau (bảng nội quy, khẩu hiệu, tranh ảnh, biểu tượng...). Chú ý phổ biến Quy chế VHTC đến thành viên mới của TT (CB, GV, HS).

- Đánh giá việc thực hiện Quy chế VHTC trong TT một cách thường xuyên. Để thực hiện nội dung này cần xây dựng kế hoạch đánh giá, xây dựng các công cụ đánh giá và tiến hành đánh giá, xử lý số liệu, đưa ra kết quả định tính, định lượng và có tổng kết cụ thể để có thể điều chỉnh, thay đổi Quy chế VHTC cho phù hợp.

- Nâng cao nhận thức, củng cố niềm tin của CB, GV, HS vào Quy chế VHTC để các thành viên TT tự giác vươn tới các chuẩn mực:

- + Sử dụng các chế tài phù hợp đối với những trường hợp vi phạm vào Quy chế VHTC trong TT. Phát hiện và có những biện pháp cụ thể để cải thiện những biểu hiện tiêu cực khi thực hiện Quy chế VHTC.

- + GD gương mẫu thực hiện Quy chế VHTC để CB, GV, HS làm theo. Bản thân lời nói, việc làm của GD phải là những hình mẫu cho việc thực hiện các chuẩn mực văn hóa mà TT hướng tới.

- * Điều kiện thực hiện

- Vai trò quyết định của GD trong việc xây dựng và định hướng thực hiện Quy chế VH ứng xử trong TT.

- Sự tham gia của tập thể CB, GV, HV để xây dựng, phổ biến và thực hiện Quy chế VH ứng xử học đường.

- Có các điều kiện về kinh phí để phổ biến Quy chế VH ứng xử học đường, kiểm tra đánh giá việc thực hiện Quy chế.

- Sự hợp tác, đồng tình ủng hộ của cộng đồng đối với TT.

- Hoàn thiện hệ thống chuẩn mực văn hóa ứng xử cho các lĩnh vực, các hoạt động trong TT.

3.3. Xây dựng hình ảnh Người lãnh đạo trở thành tấm gương mẫu mực về văn hóa ứng xử của trung tâm.

Để xây dựng VH ứng xử học đường trong nhà trường thành công cần có vai trò nòng cốt của người lãnh đạo. Nếu người lãnh đạo không gương mẫu thực hiện các chuẩn mực VH này thì sẽ không thuyết phục được CB, GV, NV TT thực hiện theo. Khi người lãnh đạo trở thành tấm gương mẫu mực về VH ứng xử của TT, các chuẩn mực VH ứng xử học đường này sẽ được hiện thực hóa một cách sinh động. CB, GV, NV dễ dàng hình dung được mô hình lý tưởng về VH ứng xử mà TT hướng đến, đồng thời tạo động lực, nâng cao ý thức tự giác cho CB, GV, NV trong việc xây dựng văn hóa ứng xử trong môi trường chung của TT.

Cách thức thực hiện:

- Người lãnh đạo trước hết cần tự xem xét, đánh giá lại bản thân.

- Đối chiếu với các chuẩn mực mà CB, GV, NV, HV trong TT cần vươn tới. Những phương diện nào chưa hoàn thiện cần tích cực sửa chữa.

- GD gương mẫu thực hiện Quy chế VH ứng xử học đường để CB, GV, HV làm theo. Bản thân lời nói, việc làm của GD phải là những hình mẫu cho việc thực hiện các chuẩn mực văn hóa ứng xử mà TT hướng tới.

- Tiếp thu ý kiến đóng góp của CB, GV, NV NT để không ngừng hoàn thiện mình.

4. Mối quan hệ của các biện pháp:

Các biện pháp có thể chưa tổng quát hết những nội dung cần thiết trong việc xây dựng VH ứng xử học đường của TT GDTX tỉnh Điện Biên nhưng sẽ là những biện pháp cần thiết nhất để cải thiện VH ứng xử hiện tại nhằm nâng cao chất lượng giáo dục của TT. Các biện pháp đề xuất có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, nếu không được thực hiện đồng bộ hoặc bỏ qua biện pháp nào sẽ làm cho việc xây dựng VH ứng xử học đường tại TT GDTX tỉnh Điện Biên gặp khó khăn. Tất cả các biện pháp đều cùng hướng đến mục tiêu xây dựng một văn hoá ứng xử học đường đặc thù để phục vụ cho việc nâng cao chất lượng giáo dục.

III. KHẢ NĂNG ÁP DỤNG BIỆN PHÁP

Để khẳng định giá trị cần thiết, tính khả thi của các biện pháp quản lý đề xuất, đề tài khảo nghiệm giá trị của các biện pháp thông qua một việc trưng cầu ý kiến CBQL, GV, NV trong TT GDTX tỉnh Điện Biên. Quy trình được tiến hành thông qua các bước sau:

Bước 1: điều tra, xin ý kiến

Đề tài đánh giá các biện pháp quản lý VH ứng xử học đường tại TT GDTX tỉnh Điện Biên theo 2 tiêu chí: tính cần thiết và tính khả thi.

Tính cần thiết của các biện pháp đề xuất được đánh giá theo 3 mức độ: chưa cần thiết, cần thiết và rất cần thiết.

Tính khả thi của các biện pháp đề xuất được đánh giá theo 3 mức độ: chưa khả thi, khả thi và rất khả thi.

Bước 2: Lựa chọn khách thể điều tra

Số lượng: 42 CB, GV, NV. HV

Bước 3: điều tra và định hướng kết quả nghiên cứu

Để đánh giá tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp quản lý VH ứng xử tại TT GDTX tỉnh Điện Biên, định lượng ý kiến đánh giá bằng cách cho điểm như sau:

Mức độ cần thiết:	Rất cần thiết:	3 điểm
	Cần thiết :	2 điểm
	Chưa cần thiết:	1 điểm

Mức độ khả thi:	Rất khả thi:	3 điểm
	Khả thi:	2 điểm
	Chưa khả thi:	1 điểm

Cách tính: Lấy trung bình cộng điểm số trên khách thể điều tra và lập bảng số.

Bảng 3A. Nhận thức về mức độ cần thiết của các biện pháp phát triển VH ứng xử tại TT GDTX tỉnh Điện Biên

TT	Biện pháp	Số lượng			ĐTB	Thứ bậc
		Chưa cần	Cần	Rất cần		
1	Tăng cường nâng cao nhận thức về VH ứng xử học đường cho đội ngũ CB, GV, NV, HV	1	17	24	2.55	3
2	Xây dựng Quy chế văn hoá tổ chức theo mô hình VH ứng xử tích cực làm nền tảng cho sự phát triển bền vững	2	13	27	2.60	2
3	Xây dựng hình ảnh Người lãnh đạo trở thành tấm gương mẫu mực về VH ứng xử của TT.	0	12	30	2.71	1

Kết quả khảo nghiệm cho thấy các biện pháp đưa ra đều được CBQL, GV, NV, HV đánh giá mức độ cần thiết rất cao; Trong đó, biện pháp Xây dựng hình ảnh Người lãnh đạo trở thành tấm gương mẫu mực về VH ứng xử của TT có điểm trung bình cao nhất.

Bảng 3B: Nhận thức về mức độ khả thi của các biện pháp quản lý VH ứng xử tại TT GDTX tỉnh Điện Biên

TT	Biện pháp	Số lượng	ĐTB	Thứ
----	-----------	----------	-----	-----

		Không khả thi	Khả thi	Rất khả thi		bậc
1	Tăng cường nâng cao nhận thức về VH ứng xử học đường cho đội ngũ CB, GV, NV, HV	1	16	25	2.57	2
2	Xây dựng Quy chế văn hoá tổ chức theo mô hình VH ứng xử tích cực làm nền tảng cho sự phát triển bền vững	2	14	26	2.57	2
3	Xây dựng hình ảnh Người lãnh đạo trở thành tấm gương mẫu mực về VH ứng xử của TT.	1	10	31	2.71	1

Qua kết quả trên cho thấy các biện pháp đề xuất đều có tính khả thi rất cao. Điều này khẳng định các biện pháp trên là hoàn toàn có thể áp dụng trong điều kiện kinh tế - văn hóa - xã hội nước ta hiện nay và thực tiễn xây dựng VH ứng xử học đường của TT GDTX tỉnh Điện Biên hiện nay. Trong đó, biện pháp Xây dựng hình ảnh Người lãnh đạo trở thành tấm gương mẫu mực về VH ứng xử của TT được đánh giá có tính khả thi cao nhất.

Trên cơ sở nghiên cứu thực trạng, tôi đã đề xuất 3 biện pháp để phát triển VH ứng xử học đường tại TT GDTX tỉnh Điện Biên: Tăng cường nâng cao nhận thức về VH cho đội ngũ CB, GV, NV và học sinh; Xây dựng Quy định về văn hoá ứng xử học đường theo mô hình VH ứng xử học đường tích cực làm nền tảng cho sự phát triển bền vững; Xây dựng hình ảnh Người lãnh đạo trở thành tấm gương mẫu mực về VH ứng xử học đường của TT. Qua khảo nghiệm mức độ cần thiết, khả thi của các biện pháp đề xuất, các ý kiến đánh giá của CB QL, GV đều cho rằng các biện pháp trên có tính cần thiết và tính khả thi rất cao

IV. HIỆU QUẢ, LỢI ÍCH THU ĐƯỢC DO ÁP DỤNG BIỆN PHÁP

Như vậy, cho dù đánh giá về mức độ cần thiết và khả thi của các biện pháp là khác nhau, nhưng nhìn chung hầu hết các ý kiến đều cho rằng các biện pháp trên là cần thiết và khả thi trong quá trình thực hiện. TT GDTX tỉnh Điện Biên nên chủ động vận dụng các biện pháp một cách linh hoạt cho phù hợp với điều kiện cụ thể của TT để phát triển VH ứng xử học đường một cách tích cực, góp phần quan trọng nâng cao chất lượng giáo dục của TT.

V. PHẠM VI ẢNH HƯỞNG CỦA CÁC BIỆN PHÁP

VH ứng xử học đường -1 biểu hiện cụ thể của VHTC là hệ thống niềm tin, giá trị, chuẩn mực, thói quen và truyền thống hình thành trong quá trình phát triển của tổ chức, được các thành viên trong tổ chức thừa nhận, làm theo và được thể hiện trong các hình thái vật chất và tinh thần, từ đó tạo nên bản sắc riêng cho mỗi tổ chức, tạo thành một thứ tài sản lớn của bất kỳ tổ chức nào.

VH ứng xử học đường tại TT GDTX mang những nét đặc trưng riêng biệt do đặc điểm cơ cấu tổ chức, cơ chế hoạt động của TT tạo nên. Xong TT GDTX là cơ sở giáo dục của hệ thống giáo dục quốc dân nên những biện pháp phát triển văn hoá ứng xử học đường còn có thể vận dụng rộng rãi ở cơ sở giáo dục khác tại địa phương.

VI. KIẾN NGHỊ VÀ ĐỀ XUẤT

1. Đối với cấp độ các cá nhân:

- Cần xây dựng mô hình văn hóa ứng xử theo hướng phát triển cân đối, hài hòa giữa tâm lực, trí lực và thể lực. Khi thiếu kiến thức, kỹ năng do nhu cầu công việc người ta có thể học thêm và trau dồi để có được, nhưng khi thiếu đạo đức và lương tâm tối tăm thì sẽ rất khó để cải thiện được nhân cách. Người có lương tâm trong sáng sẽ biết cảm nhận và có quan niệm đúng về cái đẹp, và người biết rung cảm trước cái đẹp thì rất khó làm điều xấu. Mô hình văn hóa ứng xử học đường này phải được giáo dục cho mọi thành viên trong TT mà trước hết phải chính là các Thầy cô giáo. Hơn ai hết, người Thầy sẽ là nhân tố ảnh hưởng trực tiếp cách ứng xử của học trò. Tình yêu thương, sự tận tâm dạy

bảo của người Thầy sẽ là những bài học về đạo đức thiết thực nhất, là cách cảm hóa hữu hiệu nhất học trò của mình.

2. Đối với cấp độ tổ chức:

- Cần đánh giá đúng vai trò của VH ứng xử học đường, quan tâm hơn nữa đến việc phát triển VH ứng xử học đường. Cần thường xuyên đánh giá thực trạng tại đơn vị để phát hiện những yếu tố tiêu cực, tìm ra những yếu tố tích cực trong các biểu hiện của VH ứng xử học đường.

- Tiếp tục thực hiện tốt hơn nữa phong trào thi đua “xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực”. Tạo điều kiện thuận lợi hơn nữa cho đội ngũ cán bộ, giáo viên Trung tâm trong việc học tập, nghiên cứu và có cơ chế khuyến khích phù hợp trong việc thực hiện văn hóa ứng xử học đường trong Trung tâm.

- Trung tâm cần xây dựng quy chế văn hóa dựa trên triết lý riêng của mình để khẳng định được phong cách, xác định hệ thống giá trị, chuẩn mực đạo đức của đặc trưng của trung tâm. Theo đó, thống nhất và hướng dẫn hành vi ứng xử của mọi thành viên trong Trung tâm theo các giá trị và chuẩn mực đã xác định.

- Tiếp tục quan tâm, đầu tư cơ sở vật chất phù hợp, chính yếu tố vật chất cũng góp phần tạo nên ý thức con người, như không gian, trang thiết bị làm việc, trang phục... sẽ giúp chúng ta dễ cảm nhận vì tính hữu hình của nó, khiến chúng ta tin tưởng và gắn bó hơn với trung tâm./.